CĂPITANUL de echipă...

★

Din anii jocului pe cimp — neuitații ani ai copilăriei — am avut o stimă deosebită pentru cel pe care-l numeam: căpitanul de echipă... El, cel mai bun dintre noi, „trata" cu „adversarii", el participa la alegerea terenului, el — numai el — aducea la cunoștința „arbitrului" nemulțumirile echipei. Cînd — în momentele grele — ne schimba pe cîte unul, părăseam cu strîngere de inimă terenul (de cele mai multe ori convinși că sîntem nedreptățiți...), dar nu-i întorceam vorba, căci el era căpitanul de echipă!

Au trecut anii... Respectul sădit în inimile noastre pentru „creierul" echipei a crescut o dată cu dragostea pentru întrecerile sportive care — în statul nostru de democrație populară — au căpătat un alt conținut, un alt cadru.

Recunoscut înainte de schimbarea fanionului, a buchetului de flori sau înaintea unei simple și bărbătești strîngeri de mînă printr-un semn distinctiv ce diferă de la sport la sport, căpitanul de echipă se face remarcat apoi, în focul dîrzelor dispute sportive, prin calm, prin atenta coordonare a acțiunilor, prin hotărîrea cu care luptă. Indiferent de categoria în care activează echipa, el — căpitanul de echipă — este motorul formației, sufletul ei. Omul acesta căruia colectivul i-a acordat încrederea sa constituie un permanent exemplu pentru ceilalți sportivi la locul de producție, în viața de toate zilele cît și pe terenul de sport. Adevărat sportiv de tip nou, căpitanul de echipă recunoaște întotdeauna primul înfrățiunea comisă de el sau de vreun coechipier, este loial în lupta pentru victorie și modest după cucerirea acesteia: părăsește ultimul terenul de sport. Cînd echipa gustă din paharul amar al înfrîngerii nu caută scuze nici în vîntul care a suflat la fel de puternic pentru ambele echipe, nici în „ghinionul" care a făcut ca mingea să... ocolească buturile adverse. El gîndește adînc. Privește cu ochi critic comportarea întregii echipe și spune cu curaj, pe nume, cauzelor care au dus la înfrîngere, trage concluziile cele mai juste, ajutîndu-l astfel pe antrenor să găsească metodele de eliminare a lipsurilor.

Așa îl cunoaștem pe căpitanul de echipă, sportivul de tip nou și de aceea îl stimăm și îl iubim.

★

O pildă de abnegație, un puternic stimulent pentru echipa reprezentativă

La campionatele europene disputate în 1955 la București, reprezentativa R. P. Romîne a realizat frumoasa performanță de a se clasa pe locul II. Și atunci căpitanul echipei noastre — Ștefan Roman — a fost unul din principalii factori ai acestui succes.

„...din selecționata noastră vreau să remarc dragostea față de echipă a lui Roman, care deși bolnav a intrat pe teren aducînd formației noastre un aport deosebit...". Acesta este un fragment din declarația făcută ziarului nostru de antrenorul federal Ion Takacs, la înapoierea selecționatei de volei a Bucureștiului de la turneul internațional desfășurat în luna septembrie a anului 1958, în sala Pierre de Coubertin din Paris.

Ce s-a petrecut atunci? După ce cîștigase întîlnirile cu selecționatele orașelor Varșovia și Paris, echipa Bucureștiului juca în ultima zi a turneului meciul decisiv cu voleibaliștii din Moscova. Ștefan Roman, căpitanul echipei noastre, accidentat încă de la campionatele europene disputate cu puțină vreme în urmă la Praga participase la primele două jocuri și din cauza eforturilor ruptura de fibră musculară la abdomen se agravase. În partida decisivă a stat pe tușă timp de patru seturi. În al cincilea, situația scorului ne era defavorabilă. Se impunea prezența la fileu a unui trăgător cu experiență. Un schimb de priviri între antrenorul formației, prof. Neculai Murafa, și Ștefan Roman și ultimul a intrat pe teren. În ciuda durerilor provocate de ruptura de fibră, Roman a jucat excepțional. Și, stimulați de exemplul căpitanului de echipă, ceilalți jucători au prins parcă aripi, au acționat cu toată convingerea, au cucerit setul, victoria cu 3—2 și „Trofeul Martini" oferit cu prilejul celei de a XX-a aniversări a ligii de volei Ile de France. Spectatorii i-au făcut lui Roman o caldă manifestație de simpatie...

Ștefan Roman, căpitan al reprezentativei de volei a R.P. Romîne din anul 1952, maestru emerit din 1957, a fost deseori exemplu pentru ceilalți jucători prin dragostea cu care a luptat pentru victoria echipei noastre. Ne amintim de vara anului 1953. În meciul cu selecționata Franței, Roman a jucat avînd ruptură de mușchi la picior. S-a comportat excelent și am cîștigat cu 3-0. Încă o verigă adăugată la lanțul frumoaselor succese obținute de reprezentativa de volei a țării, al cărei căpitan — Ștefan Roman — a fost unul din factorii hotărîtori ai victoriilor.

Mereu în frunte în lupta pentru victorie

Din punct de vedere organizatoric, căpitanul este jucătorul cel mai apropiat de antrenor și de conducerea secției. El face legătura între echipă, antrenor și secție, ajutînd pe antrenor în toate ocaziile. Căpitanul de echipă trebuie să aibă un ascendent moral asupra celorlalți jucători, să se bucure de încredere și autoritate, să fie un exemplu de corectitudine și comportare. De asemenea, trebuie să posede o pregătire tehnică superioară în ramura respectivă, lucru care să permită prezența lui în permanență printre jucătorii titulari (aceasta mai ales la jocurile sportive).

Căpitanul de echipă trebuie să posede în cel mai mare grad calitatea de a vedea tot ce se întîmplă în teren, atît comportarea coechipierilor cît și a adversarilor, pentru a lua măsurile necesare.

Un căpitan care este preocupat numai de propriul său joc, nu va putea dirija echipa sa în timpul concursului. Și acest lucru este deosebit de necesar. Dacă există o serie de discipline sportive unde prin natura regulilor se permite antrenorului să întrerupă jocul și să stea de vorbă cu echipa, dîndu-i indicațiile necesare, există în schimb alte discipline sportive unde antrenorul nu poate interveni de loc și toate măsurile care trebuie luate în timpul jocului revin direct căpitanului de echipă.

În aproape toate regulamentele se arată că cel care reprezintă echipa în timpul meciului în fața arbitrului este căpitanul și nimeni altcineva n-are voie să se adreseze conducătorului jocului. De felul în care căpitanul va ști să pună problemele, să ceară explicațiile necesare (și în nici un caz să protesteze și să gesticuleze împotriva deciziilor luate de oficiali), va depinde întreaga atmosferă de desfășurare a unei întreceri sportive, calmul și siguranța acțiunilor propriei echipe.

Căpitanul de echipă trebuie să dea dovadă de tact în relațiile cu coechipierii. Un cuvînt bine ales, o încurajare, o observație justă, poate contribui adesea la mobilizarea unui partener obosit sau derutat. În același timp, lipsa de tact, o expresie prost plasată, o observație nejustă, poate duce la descurajarea unui coechipier care nu se va mai putea redresa, va juca din ce în ce mai prost și va sfîrși prin a fi supărat și în afara terenului. Căpitanul echipei trebuie să țină seama de caracterul fiecărui jucător din echipa sa. El trebuie să-și cunoască amănunțit coechipierii pentru a ști cum să se adreseze fiecăruia. El nu are voie să dezarmeze în nici o situație, oricît de critică ar părea, ci trebuie să fie în fruntea luptei pînă în ultima clipă a întrecerii.

Un căpitan de echipă care poate îndeplini cu succes aceste sarcini va merita cinstea care i s-a acordat și va constitui, alături de antrenorii și conducătorii respectivi, un factor important în educarea tinerilor noștri sportivi.

NICOLAE SOTIR
antrenor de volei

Sub „bagheta" lui Petschowschi...

Trecînd zilele acestea prin fața chioșcurilor de ziare, desigur că v-a atras atenția coperta revistei „Sport" care înfățișa doi fotbaliști în echipament de antrenament. Unul din ei era ușor de recunoscut: Petschowschi, căpitanul echipei UTA. El își petrecea brațul după umărul unui alt fotbalist, mult mai tînăr dar ceva mai voinic decît el. Fotbalistul pe care-l cuprindea părinteste vechiul nostru internațional nu era altul decît... unul din cei doi fii ai săi, care — bineînțeles — nu putea să nu moștenească de la tatăl său dragostea pentru fotbal.

La 39 de ani, Petschowschi continuă să fie unul din fotbaliștii de temut pentru toate echipele pe care le întîlnește UTA. Prezența lui Petschowschi în echipa UTA-ei se face simțită însă nu numai ca jucător. Căpitanul de echipă Petschowschi este cel care aduce cel mai mare aport în meciurile pe care le susține formația arădeană.

Pentru tinerii fotbaliști (și sînt destui de mulți la U.T.A.), bătrînul dar veșnic tînărul lor căpitan de echipă este un exemplu în ceea ce privește dragostea de club, puterea de luptă, voința de a învinge. Pe teren, Petschowschi este un adevărat „dirijor" al coechipierilor săi, omul atent, stăpîn pe sine, care nu-și pierde calmul în momentele grele, care prin exemplul său, prin vorbele sale, știe să insufle tuturor încrederea în forțele proprii și ale echipei, care-i îmbărbătează pe cei ce greșesc și-i mobilizează. Nu de puține ori, după meciurile cîștigate de U.T.A., tinerii jucători arădeni s-au îndreptat cu dragoste către Petschowschi. Poate că nu i-au spus nici un cuvînt. Dar în ochii lor, căpitanul de echipă putea citi mulțumirea și aprecierea pentru ajutorul pe care-l dăduse fiecăruia în momentele cele mai grele ale luptei sportive.

Dar în sport nu pot fi numai cîștigători. Și nici UTA nu face excepție de la această regulă. Rolul căpitanului de echipă parcă iese însă și mai mult în evidență în aceste momente de ucigătoare amărăciune, cînd o vorbă bună, un îndemn are un preț deosebit, ridicînd moralul echipei, pregătind-o pentru întrecerile care o așteaptă. Petschowschi știe să facă și acest lucru...

Petschowschi în acțiune...

Petschowschi nu e încă antrenor. Mai are încă ambiția să joace fotbal cu fiul său în aceeași echipă, la U.T.A. Dar, de multă vreme, el se ocupă de instruirea elementelor tinere.

Pentru meritele sale sportive, pentru ardoarea cu care a apărat culorile echipei naționale de atîtea ori, Iosif Petschowschi a primit cea mai înaltă distincție sportivă, titlul de maestru emerit al sportului. Și zi de zi, el se străduiește ca prin comportarea sa, pe terenul de sport ca și la locul de muncă, să se arate demn de acest titlu, ca și de simpatia pe care — pe toate stadioanele țării — zeci de mii de amatori ai fotbalului o arată acestui talentat jucător și vrednic căpitan de echipă, care s-a dezvoltat și s-a afirmat în anii regimului democrat-popular.

Unde-i exemplul personal?

A. Nagy, „Albi" cum îi spun susținătorii hocheiștilor din Cluj — și nu sînt puțini la număr chiar aici în București — este un jucător de bază al echipei, simpatizat de marea masă a iubitorilor acestui sport. Totuși, în ultimul timp Nagy parcă a mai pierdut din simpatia cucerită în ultimii ani. Mai mult, anul acesta deseori am fost martori cînd „răsfățatul" de odinioară a fost primit, de suporterii echipei, nu cu aplauze ci cu... proteste. Și pe drept cuvînt protestau susținătorii echipei împotriva comportării pe terenul de joc a căpitanului de echipă Nagy. Nu-i reproșau că a șutat imprecis, sau a greșit o pasă. Nu-i imputau nici unele „bodicecuri" nereglementare. Atunci?

...Un jucător al Științei este eliminat pe 2 minute de arbitru. A. Nagy e primul care se repede la masa juriului și pe un ton neîngăduit... protestează și cere explicații.

...Adversarul a marcat un gol perfect valabil. A. Nagy cu mîinile în șold, cu fața exprimînd mirarea se uită dezolat spre tribună. Apoi bate furios cu crosa în gheață.

...Biro șutează lîngă poarta goală. Minute în șir Nagy vociferează.

Exemplele sînt destule, am mai putea adăuga că într-o partidă de campionat, A. Nagy a fost eliminat pe 10 minute pentru rea conduită.

A. Nagy nu se comportă pe teren ca un adevărat căpitan de echipă. De la cine să ia jucătorii exemplu? În clipele de tensiune, cine o să calmeze coechipierii, dacă tocmai căpitanul își „pierde capul". Și cîte rezultate sub posibilități nu a realizat echipa studențească din Cluj pentru că în momentele grele nu avea un adevărat conducător de joc pe teren (un exemplu: Czaka, de la C.C.A.). Cu ajutorul colectivului, al conducerii secției de hochei, A. Nagy va trebui cît mai curînd să se debaraseze de aceste năravuri, care nu fac de loc cinste unui căpitan de echipă!

Văzuți de arbitri...

Cine alții decît arbitrii ar putea vorbi mai bine despre căpitanii de echipă? Acolo, în mijlocul jucătorilor, arbitrii văd mai bine ca oricine cum își încurajează și își ajută coechipierii în momentele critice de joc. Acolo au posibilitatea să aprecieze cum se cuvine pe jucătorii care își îndeplinesc rolul de căpitani de echipă.

...Cum „vede" un arbitru pe căpitanii de echipă?

Petre Kroner este un vechi arbitru, cu sute de meciuri la activ. Din sacul său — fără fund — cu amintiri el desprinde cîteva foarte semnificative:

— *„E mare lucru pentru o echipă să știe să-și aleagă căpitanul în persoana celui mai potrivit și mai dotat jucător. Un căpitan de echipă trebuie să fie în același timp un om care să calmeze, un coordonator, un animator — într-un cuvînt un puternic exemplu personal pentru toți tovarășii săi din echipă. Mi-aduc aminte cu multă plăcere de căpitani de echipă ca Filote, dr. Luca, Petschowschi, Marinescu, nu numai pentru comportare față de arbitri, ci și față de jucători. Acum cîțiva ani s-a disputat un meci C.C.A.-Dinamo, una din edițiile acestui derbi bucureștean care a făcut epocă în fotbalul nostru. Dinamoviștii atacau dezlănțuiți, presînd poarta echipei C.C.A. Apărarea acesteia lupta din greu și era gata să se prăbușească. Un jucător însă i-a mobilizat prin joc și îndemnuri: Apolzan, căpitanul echipei. Și C.C.A. nu numai că nu a cedat, dar a revenit în atac și pînă la urmă a reușit să facă meci nul (2-2). Iar acum un an, în același mod și-a condus echipa Petschowschi în meciul de la Bacău cu Dinamo, pe care arădenii l-au și cîștigat. Adaug că fotbaliști ca Apolzan au fost și ajutoare prețioase ale arbitrilor prin ținuta lor decentă și prin modul cum și-au temperat coechipierii".*

— Dar ați cunoscut și căpitani de echipă mai ... dificili?

— *Desigur. De pildă, Macri avea obiceiul să protesteze deseori la decizii și într-un mod care lăsa de dorit. Ca și Panait, de altfel, care indiferent dacă decizia era bună sau rea el își făcuse o „regulă" din a cere socoteală de o manieră necorespunzătoare (deși uneori știa să „mascheze" aceasta — față de spectatori — printr-o poziție de „drepți" în fața arbitrului...). Dar, asemenea exemple, din fericire, sînt foarte puține* — a încheiat P. Kroner.

Așa nu!

● **Nemulțumit de decizia arbitrului în meciul cu Voința Sibiu, Ion Donca, căpitanul echipei de handbal redus Dinamo Orașul Stalin, se supără iar și își retrage echipa de pe teren. Am spus „iar" deoarece handbalistul Ion Donca este deseori nemulțumit și nu are o atitudine corespunzătoare pe terenul de joc.**

● **Campionatul republican de volei feminin programează la Timișoara în cadrul etapei a VII-a din tur meciul dintre Știința Timișoara și Rapid. Arbitru: I. Dimoftache din Cluj. Ce face arbitrul în acest meci? Dă o decizie în favoarea echipei Rapid. Ce face voleibalista Elisabeta Goloșie din echipa Știința Timișoara? Ia mingea și o aruncă în arbitru. Ce face Maria Rațiu, căpitana echipei Știința Timișoara? Se alătură gestului nesportiv al jucătoarei Elisabeta Goloșie. Ce nu face căpitana echipei Știința Timișoara? Nu ia atitudine față de ieșirea huliganică a voleibalistei Elisabeta Goloșie...**

În întrecerile pe ape, strokul Ștefan Pongrat este renumit prin dîrzenia și puterea sa de luptă, exemplu viu pentru echipajul din care face parte.

Elena Jianu, căpitan al echipei reprezentative de handbal — feminin, se impune în fiecare meci prin remarcabilele calități tehnice, printr-o desăvîrșită conduită sportivă.

Fotbalistul Alexandru Apolzan se bucură de multă simpatie. Căpitan al echipei C.C.A., el știe să imprime jucătorilor militari — după exemplul personal — mult calm și siguranță în acțiuni.